

שיחת השבוע

יוצא לאור עלידי צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונב

יש חדש

ההתוועדות המרכזית

ועד כפר-חב"ד מזמין את הציבור הרחב להתוועדות המרכזית הגדולה של חג הגאולה, שתהיה אי"ה ביום שני, י"ט בכסלו (3.12), בשעה 8 בערב, בבית הכנסת 'בית מנחם' בכפר-חב"ד, בהשתתפות רבנים ואשייציבור. בין אורחי ההתוועדות יהיו הרב הראשי לישראל שלמה עמאר, ראש ישיבת רמת-גן הרב יהושע שפירא, והשליח בהונג-קונג רבי הרב מרדכי אבצן. ניגוני שמחה בליווי תזמורתו של ר' משה (מונה) רוזנבלום.

התוועדות ויריד ענק

ארגון תורת חב"ד לבני הישיבות מקיים יומיים של התוועדות עם גדולי מפיצי תורת החסידות בבנייני האומה בירושלים. האורח המרכזי של ההתוועדות יהיה הרב יואל כהן, ה'חזור' של הרבי. ההתוועדות יהיו בימים ראשון ושני מהשעה 6:30 בערב. בשני הימים יפעל מהשעה 10 בבוקר ועד 1 בלילה יריד ספרים ענק, במחירים מוזלים שאין להם תקדים. קטלוג המבצע מופץ ברחבי הארץ וניתן להורידו באתר toratchabad.com

התוועדות בכל הארץ

בתי-חב"ד ובתי-כנסת חב"ד ברחבי הארץ מקיימים התוועדות וכינוסים לכבוד היום הגדול. הציבור מוזמן להתבסם מאור החסידות ולהשתתף בשמחה החסידית.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה באר-שבע אילת ניויורק

כניסת השבת 4:00 4:14 4:03 4:18 4:20 4:11

צאת השבת 5:15 5:16 5:14 5:18 5:19 5:14

294 בתי-חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

השחרור שהוליד חג לדורות

החסידות אינה מסתפקת בשמירה על הקיים, אלא מוסיפה אור ופורצת אל מחוץ לגבולותיה, כדי להפיץ את אורה לכל אדם מישראל

"מועד תמיד". מאסרו של רבי שניאור-זלמן מלאדי בעיני צייר רוסי

ואכן, זה הדבר שמאפיין את החסידות לדורותיה - היא תמיד מוסיפה, מתעצמת ומתחזקת. דווקא בשעה שבעולם מנסבות רוחות רעות וגוברים הקשיים לשמור על טהרת חיי היהדות המקוריים, אין החסידות מסתפקת בשמירה על הקיים, אלא מוסיפה אור וקדושה, עד שהיא גם פורצת אל מחוץ לגבולותיה, כדי להפיץ את אורה לכל אדם מישראל.

שואבים כוחות מחודשים

לשיא פריצתה מגיעה החסידות בדורנו. ספר ה'תניא', ספרו של בעל הגאולה, נדפס בכל רחבי תבל ומצוי כמעט בכל בית יהודי. רעיונותיה של החסידות התפשטו בכל חלקי העם ונעשו דבר מובן מאליו, עד שרבים מתקשים להאמין שמקורם בשיטת החסידות.

חג הגאולה מלמד אותנו לא להתרשם מקשיים ומהפרעות. את המסע של עם-ישראל אל הגאולה אי אפשר לעצור, כשם שלא היה אפשר לעצור את התפשטות אורה של החסידות. ביום זה נשאב כוחות מחודשים, עלידי התחזקות בלימוד תורת החסידות, שהיא ההכנה האמיתית לביתא המשיח. נאחל אפוא איש לרעהו ולכל עם-ישראל, בלשון החסידית הידועה:

שבוע הבא יתכנסו ברחבי הארץ והעולם רבבות אלפי ישראל לחוג בצוותא את חג הגאולה י"ט-כ' כסלו, ימי שחרורו של רבי שניאור-זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד, ממאסרו ברוסיה הצארית, בשנת תקנ"ט (לפני 214 שנים).

מסופר שאחרי השחרור היו חסידים שביקשו לכתוב 'מגילת י"ט כסלו', ושאלו את דעת רבנו הזקן. הרבי לא הסכים ואמר: "זה היום יוקבע למועד תמידי בישראל, אשר בו יתגדל ויתקדש שמייה רבה ויתעוררו אלפי לבבות בישראל בתשובה ועבודה שבלב, כי המעשה (מעשה במובן של סיפור המעשה) חקוקה בלב ישראל דלעילא וכתובה בלב ישראל דלתתא".

הרבי ניבא אז כי יום זה ייקבע "למועד תמידי בישראל". ואכן, מאות אלפי ההתוועדות של חג הגאולה שמתקיימות ביום הזה בכל רחבי תבל מדי שנה בשנה הן עדות חיה להתגשמות דבריו הקדושים.

ראשי-השנה לחסידות

באיגרת של אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש הוא מכנה את י"ט בכסלו 'ראשי-השנה לחסידות'. כשם שבראשי-השנה ניתנת החיות לכל השנה, כך ב"ט בכסלו נפתחים במרום אוצרות השפע והברכה של פנימיות התורה, וכל אחד ואחד מישראל יכול לשאוב כוחות חדשים ללימוד החסידות ולהליכה בדרכיה.

כאשר האיגרת הזו הגיעה לוילנה סיפר עליה רב אחד לגאון הידוע רבי חיים-עוזר גרודזנסקי, ואותו רב לגלג על החסידים שהוסיפו עוד 'ראשי-השנה' על ראשי-השנה המנויים במשנה. רבי חיים-עוזר חש מכבר תרעומת על אותו רב, שהנהיג כמה הקלות במנהגי ישראל, והגיב: "אצלם מתווסף ואצלנו מתמעט..."

חג שמח. לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תיכתבו ותיחמנו

אבק ועפר

התבטלות גמורה

האדם נדרש להיות בבחינת 'מתאבק' - להיות 'אבק'. לא דיי לו להיות 'עפר', שכן 'עפר' מבטא מציאות ממשית, שבכוחה להצמיח, ואין זו התבטלות מוחלטת. 'אבק' משמעותו התבטלות גמורה, עד שהאדם מבטל את כל מציאותו ונעשה כלי קיבול לקבלת השפע של החכמים.

דווקא ההתבטלות הזאת פותחת את האדם לאור התורה, שכן כל עוד הוא מרגיש את עצמו בבחינת מציאות, אין מציאותו שלו מאפשרת קליטה נכונה ושלמה של התורה. רק כשהוא נעשה בבחינת 'אבק', שאין לו מציאות משלו, הוא יכול "להתאבק בעפר רגליהם" של החכמים, והם ייתנו לו כוח ויכולת לצמוח. ויתרה מזו, אין הוא מסתפק בקבלת התורה מהחכמים, אלא הוא "מתאבק בעפר רגליהם" - הוא לומד אפילו מ'רגליהם', ממעשיהם ומאורחותיהם, כלשון חז"ל: "תורה היא וללמוד אני צריך".

(תורת מנחם כרך לג, עמ' 392)

אמרת השבוע

ללמוד ולהתפלל

כשהיה רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל ה'תניא', כבן עשרים ונדע כגאון-עולם, החליט לנסוע למקום תורה ולשהות שם זמן-מה. הוא התלבט מאוד בין שני מרכזי התורה בימים ההם: וילנה ומזריטש. בוילנה ישב הגאון מווילנה, והיא נחשבה מרכז גדול של תורה; ובמזריטש ישב המגיד ממזריטש, ממלא מקומו של הבעל-שם-טוב, והפיץ משם את אור החסידות.

לבסוף החליט רבי שניאור-זלמן ללכת למזריטש, וכך אמר: "בווילנה לומדים איך ללמוד, ובמזריטש לומדים איך להתפלל. ללמוד אני יודע קצת, אבל להתפלל - זאת כמעט אינני יודע כלל..."

פתגם חסידי

"רבנו הזקן, במסירות-נפשו בהיותו במאסר, פעל שכל מי שילמד את ספרו התניא - 'תניא' אותיות 'איתן' - יתעורר 'איתן' שבנשמתו, ויפעל בו התחזקות בעבודת השם יתברך" (הצמח-צדק)

לחלוחית ודבקות, ולכן הוא יכול להצמיח מעצמו. אך האבק אין בו שום לחלוחית. גרגירי האבק נפרדים זה מזה ואין בכוחם להצמיח דבר מעצמם. לכן 'אבק' מייצג את ה'קליפה' והסטרא אחרא, שאין בהם חיות מצד עצמם.

אין פירוד

אך חז"ל נוקטים בכל-זאת לשון שבו משולבים 'אבק' ו'עפר' - "מתאבק בעפר רגליהם". המילה 'מתאבק' היא מלשון אבק, ואילו על החכמים נאמר "עפר רגליהם". מכאן למדנו שיש גם עניין חיובי ב'אבק'.

אכן, חז"ל דייקו בלשונם. על החכמים נקטו לשון 'עפר רגליהם', שכן אצל חכמי ישראל אין מציאות של 'אבק', שעניינה פירוד, אלא כל ענייניהם הם בבחינת דבקות ואחדות. ואפילו המדרגה התחתונה של החכמים - 'רגליהם' - אף היא בבחינת דבקות. אולם האדם מן השורה צריך לדעת שמצד עצמו הוא בבחינת 'אבק'.

התורה מספרת שיעקב העביר את בני משפחתו אל מעבר הנחל, ולאחר מכן חזר לקחת פכים קטנים, ושם "ויאבק איש עמו עד עלות השחר". איש זה היה מלאך, שרו של עשיו. הוא נלחם עם יעקב, ואף פגע בכף ירכו, אולם יעקב הצליח לנצחו ולאץ אותו לברכו.

רש"י מביא פירוש למילה 'ויאבק' מלשון אבק, שכן דרך המתגוששים "שהיו מעלים עפר ברגליהם על-ידי נענועם". הביטוי הזה נאמר על שרו של עשיו. ביטוי דומה מופיע כלפי ערבים שהיו "משתחוים לאבק רגליהם".

אבק אינו מצמיח

לעומת זה, בתחום הקדושה נאמרת המילה 'עפר' דווקא, כפי שהתבטא אברהם: "ואנוכי עפר ואפר". כמו-כן ידועה הוראת המשנה: "יהי ביתך בית ועד לחכמים, והווי מתאבק בעפר רגליהם".

יש הבדל משמעי בין עפר לאבק. בעפר יש

מן המעיין

לימוד החסידות | מאת הרב אליעזר ברוד

פוחתת שערים

תורת החסידות פוחתת שערי בינה ומאפשרת להשיג את ההשגות העמוקות ביותר במחשש ממש. צריכים רק לרצות באמת ולהתייגע באמת. אמת היא המפתח הפותח את כל מנעולי ההשכלה.

(לקוטי דיבורים)

ללמוד ולחזור

לימוד החסידות צריך להיות לימוד מסודר, כלימוד סוגיות בנגלה שבתורה. תחילה צריכים ללמוד את המאמרים המובנים גם למתחילים. אחרי לימוד פרק אחד יש לחזור עליו פעם ושתיים, שהלומד יהיה בקי בו. אחרי סיום המאמר יש לחזור עליו מספר פעמים עד אשר השכלת העניין של המאמר נקלטת היטב במוח.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

ארבעים פעמים

הרבי המהר"ש מליובאוויטש ציווה את אחד מחסידיו ללמוד כל מאמר חסידות ארבעים פעמים. אם יעשה כן, אמר, בכל מקום שיהיה ייפלו לו מחשבות מתוך המאמר. כך יחשוב חסידות תמיד, ואף יחלום חסידות, שהרי מה שחושבים ביום חולמים בלילה. ומכיוון שאדם גדל וצומח בעת השינה, יגדל ויצמח בחסידות.

יש לדעת ויש לדעת

נהוג שבברכת החודש מהדרים לקיים את מה שנאמר בסידור "נכון לדעת זמן המולד", ואילו על מצוות עשה מן התורה "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים" (דברים ד, לט) אין מהדרים כל כך. אחד המשפיעים ביאר את הסיבה: ידיעת המולד קלה הרבה יותר...

(אוצר פתגמי חב"ד)

מהשגה לאמונה

ככל שאדם מבין יותר באור האלוקי המושג בשכל, הוא מתעלה באמונה ומגיע לידיעת הפלאות האלוקות שאינה ניתנת להשגה שכלית. אמונה טהורה זו מחזקת אותו בכל ענייניו.

(ספר המאמרים קונטרסים)

שכל ואמונה

דבר שאפשר להשיג בשכל אין להשתמש באמונה להאמין שכך הדבר, אלא צריך להבינו על-ידי השגה שכלית.

(לקוטי דיבורים)

עבודה בפועל

תכלית החסידות היא עבודה בפועל. מי שחושב שחסידות אינה אלא השכלה והשגה, חי בטעות. רחמנות עליו, על גופו ועל נשמתו.

(אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ)

החמצה כואבת

כמה וכמה שנים עברו מאז התחננו בני־הזוג, ועדיין לא זכו לפרייבטן. תפילות ותחינות רבות הפילו לפני בורא עולם, גם דרשו ברופאים מומחים, אך ללא הועיל, ומשנה לשנה נעשה כאבם גדול וקשה יותר.

האיש, יהודי תלמידי־חכם מהעיר צ'שניק, במחוז ויטבסק שברוסיה הלבנה, מחסידיו של אדמו"ר הזקן, רבי שניאור־זלמן מלאדי, בעל התניא, נולד למשפחה שהייתה ממתנגדי החסידות. אף הוא עצמו האמין בצעירותו כי מצווה להילחם בחסידים, והשתתף בכמה וכמה פעולות נגד החסידים ורבותיהם. במרוצת השנים נחשף לאורה של החסידות, טעם את טעמה וראה כי טוב ה', ונהפך לחסיד בלב ונפש.

עתה, כשזקק לישועה, שטח את בקשתו לפני אדמו"ר הזקן, כדי שיעורר עליו רחמי שמים, אולם משום־מה לא זכה למענה ולברכה. הוא ניסה לבקש את ברכת הרבי בהזדמנויות רבות, ובכל פעם נמנע הרבי מלהשיב תשובה ברורה.

פעם אחת, בחודש כסלו, כמה ימים לפני חנוכה, נכנס החסיד אל הרבי והגיש לו את פתק ה'פדיון נפש', ובו בקשה כי הוא ורעייתו יזכו לילד. כהרגלו השעין אדמו"ר הזקן על ראשו על ידיו ושקע במחשבות. לפתע הרים את עיניו ואמר לחסיד: "סע לברדיצ'ב, אל מחותני רבי לוי יצחק, כי הוא יוכל להושיעך".

והרבי הוסיף: "סע אליו לימי החנוכה והישאר שם אחרי כן, עד אשר ייתן לך את הברכה".

לא התמהמה החסיד, קם ונסע לעיר ברדיצ'ב וביקש להתקבל אצל הצדיק. הסדר היה שהמבקשים להיכנס היו מוסרים לגבאי את שמים, והגבאי היה מכניס את הרשימה אל הצדיק, וזה היה מחליט מי ייכנס ומתי ייכנס.

ימי החנוכה עברו ועדיין לא נקרא האיש אל רבי לוי־יצחק. נאמן למצוותו של רבנו הזקן, ישב האיש בבית־המדרש, עסק בתורה ובעבודת ה', והמתין שהגבאי יקרא לו.

עברו עוד כשבועיים ופתאום נקרא האיש להיכנס אל הצדיק. אחוז התרגשות נכנס האיש אל חדרו של רבי לוי־יצחק, כולו דרוך ומצפה בכיליון עיניים לברכה המיוחלת. הצביע רבי לוי־יצחק על קופת הצדקה שעמדה על השולחן ואמר:

"שמע־נא יהודי, אם תתרום לכאן עכשיו חמשי־מאות רובל כסף, אוכל להבטיח לך כי ייוולד לך בן זכר בשנה הבאה בעזרת השם".

לבקשה כזאת לא ציפה החסיד. דברי הרבי באו לו בהפתעה גמורה. רגיל היה לתת דמי 'פדיון נפש' לאדמו"ר הזקן, אך זה היה סכום קטן וסמלי,

והנה עתה הוא נדרש לתרום סכום עצום. אמנם אין הוא עני, ואף נחשב לאחד מ'בעלי הבתים' החשובים במקומו, אך גם עשיר איננו.

לאחר התלבטות ומתוך אי־נוחות אמר לצדיק: "אין באפשרותי לתת סכום כזה. מוכן אני לתת סכום קטן יותר, חמישים ואף מאה רובל כסף".

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

להתחמם ולהתקשט

באחת משיחותיו (ספר השיחות תש"ה, עמ' 50) מביא כ"ק אדמו"ר הרייז' משל על עניין החסידות: "פנינים מצויות במעמקי הים. הפחם, שמאיר ומחמם, טמון במעבה האדמה. הסדר הוא, שצריך להיות מנהיג המורה היכן לחפור וכיצד למצוא את הפחם. הפועלים יכולים להסתמך על חכמתו של המנהיג, ועליהם לציית בדיקנות להוראותיו. ועם זה, בעניין האוויר שכל פועל זקוק לו, בהיותו במעמקי האדמה – אין הוא יכול להסתמך על האוויר שקיים אצל המנהיג. כל אחד ואחד מהפועלים צריך שיהיה לו חיבור לרוח החיים, מהאוויר שמעל הארץ, ואם לאו, ייפול וישאר בלא חיות. כך גם מי שצולל למים כדי לשלות את הפנינים, זקוק לרוח־החיים שמעל האדמה".

הרבי מסיים ואומר שהנמשל מובן לכול: "החסידות מאירה ומחממת, כמשל הפחמים, אלא שהאדם נדרש לרדת למעמקי האדמה כדי לברר ולזכך את העולם. אולם בשעה שיורדים למעמקי האדמה, חייבים להיות קשורים למעלה, ואז יכולים לקבל חיות".

שני טעמים

המשל הזה מסביר מהי החסידות ומה מקומו של הרבי בעבודתו של החסיד. הרבי הוא המנהיג, היודע היכן טמונים האוצרות ומורה את הדרך לגלותם, והחסיד חייב להיות צמוד להוראותיו. ועם זה, אין החסיד יכול לסמוך על כך שהרבי לומד חסידות ועובד את ה', אלא כל אחד ואחד צריך לדאוג לאספקה סדירה של 'רוח חיים' – לימוד חסידות ועבודה פנימית עצמאית.

באחת משיחותיו (לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 171) עומד הרבי מליובאוויטש על המשל הזה ומדייק בפרטיו. הרבי שואל, למשל, לשם מה נזכרו במשל שני סוגי אוצרות – פחמים הטמונים במעבה האדמה ופנינים שנמצאות במעמקי הים. כמורכב שואל הרבי למה עיקרו של הפירוט במשל הוא בעניין הפחמים, ואילו הפנינים נזכרות בקיצור ובלי פירוט כל־כך.

מסביר הרבי שיש כאן התאמה מדויקת ומושלמת לשני עניינים שקיימים בחסידות, המשתקפים בשני הטעמים לגילוייה של תורת החסידות דווקא בדורות האחרונים. טעם אחד: הואיל וחושך הגלות נעשה גדול יותר, זקוקים לאור חזק יותר כדי להאיר את החושך. לכן נתגלתה תורת החסידות דווקא בדורות האחרונים, שבהם התעצמה חשכת הגלות. טעם שני: מכיוון שעומדים בסוף ימי הגלות וצריכים להתכונן לגאולה העתידה לבוא, ניתנה לעם־ישראל 'טעימה' מהגילויים העתידיים, וזהו אור החסידות.

על־פי הטעם הראשון החסידות היא צורך הכרחי, שבלעדיו קשה לעמוד באתגרי חשכת הגלות של הדורות האחרונים. לעומת זה, הטעם השני רואה בחסידות עניין של הכנה לקראת הגאולה העתידה, דבר שעניינו להשיג יתר שלמות, אבל אין הוא הכרח קיומי ממש.

עכשיו חייבים תכשיטים

שני העניינים האלה באים לידי ביטוי בפחמים ובפנינים: הפחם משמש למאור ולהסקה, דברים חיוניים והכרחיים. בשעה ששורר חושך וגובר הקור, מוכרחים להאיר ולחמם את החדר, ואי־אפשר להתקיים כראוי בלי האור והחום. משל זה תואם את הטעם הראשון להתגלות החסידות, ככוח מיוחד לעמוד נוכח חשכת הגלות.

לעומת זה, פנינים אינן דבר הכרחי לצורך קיום האדם. בחיי יום־יום אין הכרח בפנינים ובתכשיטים, והאדם יכול להסתפק בבגדים פשוטים. אולם כאשר האדם צריך להתייבץ לפני המלך, אין הוא יכול להסתפק בבגדים הרגילים, והוא חייב ללבוש בגדים הוולמים את המקום ואת המעמד, ובכלל זה להתקשט בתכשיטים מתאימים (ואם אין הוא עושה כן, יכולה להיות בכך פגיעה בכבוד המלך). זה מתאים לטעם השני, שכאשר מתקרבים לזמן הגאולה, חייבים 'להתקשט בפנינים' – בפניניה של תורת החסידות.

אך הצדיק, שנודע בליבו הטוב והרחום, עמד הפעם על דרישתו. "לא אוכל לקחת ממך אף לא פרוטה אחת פחות", אמר. האיש התקשה להיענות לבקשה, ועל־כן נפרד מהצדיק לשלום וחזר לביתו.

כאשר סיפר לאשתו את כל מה שאירע, פרצה האישה בבכי: "מה עשית?! מה בצע לנו בכל הכסף אם אין לנו ילד! יכלנו להיושע, ובמרוידיך דחית את הברכה". האיש התעשת וקלט כי אכן צודקת האישה. "לא נורא, מחר אקח איתי את הכסף, אסע לברדיצ'ב ואתן אותו לצדיק", אמר.

ואכן, למחרת בבוקר לקח האיש חמשי־מאות רובל כסף ונסע לברדיצ'ב. כאשר התייצב לפני הצדיק עלתה ארשת צער על פניו. החסיד הוציא מכיסו את חמשי־מאות רובלי הכסף, אך הצדיק עצר בעדו ואמר: "מאוחר מדי. כבר לא אוכל לעזור לך".

האיש נדהם. וכי למה יהיה זה 'מאוחר מדי'?! לא הועילו כל תחנוניו, והוא יצא משם בפחיתות נפש. עתה לא היה לו אלא לחזור אל אדמו"ר הזקן.

בבואו לפני אדמו"ר הזקן הגיב הרבי בכאב: "מדוע עשית שטות כזאת?! היה עליך למלא את בקשתו באותו יום!". האיש עמד נבוך ותוהה והרבי הסביר:

"דע כי נגזרה עליך גְזֵרָה להיות ערירי מפני שבצעירותך ביזית תלמידי־חכם גדול. על עוון זה אמרו חכמים (שבת קיט) כי 'אין לו רפואה למכתו', אולם הרמב"ם פוסק כי גם על כך יש תיקון. וכך כותב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ו, הלכה יב): 'אף־על־פי שהמבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא... מנדין אותו בית דין ברבים וקונסין אותו ליטרא זהב... ונותנין אותה לחכם...!'

"אמנם ההלכה לא נפסקה כמו הרמב"ם, אולם באותו יום שקרא לך מחותני הרב מברדיצ'ב היה יום הסתלקותו של הרמב"ם, כ' בטבת, וביום זה פוסקים כמותו בבית־דין של מעלה ובכל העולמות. אילו היית ממלא את בקשתו ונותן חמשי־מאות רובל כסף, השווים לליטרא זהב, הייתה הגזרה מתבטלת והיית נושע".

הוסיף החסיד לשאול: "ומדוע הרבי לא היה יכול לבקש זאת ממני ושלחני דווקא אל רבי לוי־יצחק מברדיצ'ב?".

השיב לו הרבי: "אותו תלמידי־חכם שביזית היה מורי ורבי. לכן לא היה זה ברשותי להתערב בדבר, ונאלצתי לשלוח אותך אל מחותני..."

ביאור שהושלם אחרי חמישים שנה

נעזרים בו כשער כניסה לעולם העמוק של תורת החסידות.

העולם התהפך

קהל היעד שאליו הוא פונה בביאור הזה מוגדר למדויק: "סדרת ביאור תניא מיועדת באופן כללי לאנשים חושבים. לא בהכרח למי שיועדים, אבל לאנשים חושבים. אמנם יש בספר סיפורים מעניינים ונושאים מגוונים, אבל הוא מיועד למי שכבר עשה כמה צעדים ראשונים. סדרת הספרים יורדת לפרטים רבים בתורת החסידות, אבל יש דברים שאדם שמתקרב צריך ללמוד קודם גשתו לתניא".

לדבריו, העולם המודרני הופך את תורת החסידות לבעלת כוח משיכה מיוחד: "מצד אחד, העולם נהפך להפקר, וזה לא מתיישב עם התניא, התובע התבטלות וקבלת עול. מסרתי שיעור בתניא לקבוצת סטודנטים יהודים בארה"ב. הצלחתי ללמד רק שורה אחת. ברגע שהתחלתי לדבר על הצורך שהאדם יבטל את עצמו ויהיה כאין וכאפס, הרגשתי את הקושי שלהם לקבל זאת. מצד שני, העולם בימינו מקבל בטבעיות את נוכחותו של הבורא".

החסידות נכנסת בטבעיות

הרב אבן ישראל הרצה על תורת החסידות באין ספור מקומות ברחבי העולם. "אני פוגש אנשים

שנתיים אחרי שסיים את המפעל הענק של ביאור התלמוד הבבלי מסיים הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ) עוד מפעל רבי'היקף - סיום סדרת 'ביאור תניא'. הכרך התשיעי, המסיים לבאר את התניא, יוצא לאור השבוע, ערב חג הגאולה של מחבר ספר התניא.

"יש חיבור מעניין בסיום הביאור לתניא זמן לא רב לאחר סיום הביאור לתלמוד בבלי", אומר הרב אבן ישראל (75) בריאיון מיוחד ל'שיחת השבוע'. "אלה שני מפעלים תובעניים מאוד, שאורכים זמן רב. יש דברים שאינם רואה את קיצם. כאן ידעתי שיבוא יום ואסיים את המלאכה".

אחריות ואתגר

את הביאור לספר התניא התחיל לכתוב לפני יותר מחמישים שנה. "הייתה לי התכתבות עם הרבי מליובאוויטש בנושא", הוא מספר. "כתבתי לרבי שקשה לאדם מן השורה להבין את התניא, והצעתי לבאר את הספר. העליתי כמה הצעות. הרבי הסכים למתכונת שבה לשון התניא מובא כמו שהוא ותחתיו הביאור. על זה הוא כתב: 'אדרבה ואדרבה'. זה היה חיזוק מלמעלה ממש, לכתובת הביאור".

הביאור התבסס על סדרת שיעורים בספר התניא שסמך הרב אבן ישראל. לאורך הכתיבה הרגיש את כובד האחריות ואת האתגר הגדול. ואכן, הביאור נעשה פופולרי בעולם היהודי, ורבים

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מעשרות בעשבי תבלין

שאלה: עשבי תיבול הגדלים בגינה או בעציץ האם הם חייבים בתרומות ומעשרות?

תשובה: מכל כמות שקוטפים ועומדים לאכול יש להפריש תחילה תרומות ומעשרות (להלן בקצרה: "לעשר").

גם מה שגדל בעציץ בתוך הבית חייב במעשר כמו מה שגדל בחוץ (הבדלים יהיו רק במידת החיוב, שיש מצבים שבהם החיוב הוא כמה פעמים 'דרבנן', ואז יהיה אפשר להקל במקרי ספק מסויימים).

תבלינים המשמשים למתן טעם בלבד, כגון עלי תה, פטורים ממעשר. עשבים שנהוג לאוכלם חייבים במעשר, אף אם מבשלים אותם רק כדי לתת טעם, כדין בצל שבא לתת טעם במרק ומשליכים אותו.

למעשה, כל התבלינים הנאכלים בפועל, ואף כאלה שיש הנהוגים לאוכלם (כמו נענע), גם אם השימוש בהם הוא לטעם בלבד, מעשרים אותם בלי ברכה.

הרב אבן ישראל. עשרות שנות ביאור (צילום: ברלה שינר)

שנראה כי הם רחוקים שברחוקים, ומדהים לשמוע עד כמה החסידות מעוררת אותם", הוא אומר. "בעבר היו דברים שהגבילו את התפשטות החסידות. גם היו אנשים שעדיין לא היו מוכנים לזה. כיום החסידות נכנסת בטבעיות".

בסיום השיחה מציין הרב אבן ישראל שתי נקודות המאפיינות את תורתו של בעל התניא: "ראשית, כתיבה שיטתית, שהפכה את החסידות לתורה מובנית ומסודרת. שנית, הוא נותן כלים לעשייה בפועל באופן פרטי, בגוף הגשמי. החסידות אינה נשארת רעיון ערטילאי, אלא נעשית מדרך ומורה דרך בחיים היומיומיים של האדם".

"ברית קודש"
מבחר כלי מילה מקצועיים
כלים מובחרים ישירות מהיצרן
מבחר חבישות חדשניות באישור משרד הבריאות.
ניתן לשלוח לכל הארץ ולחו"ל
אסיי טכנולוגיות בע"מ - קרית שדה התעופה
052-2558613 • 03-9733991
www.asyah.co.il

בי"ט כסלו
"שנת המאתיים"
כולנו בכפר
התוועדות
חג הגאולה המרכזית
בסימן 200 שנה להסתלקות אדמו"ר הזקן
יום שני י"ט כסלו,
3.12.12, בשעה 20:00
בבית הכנסת 'בית מנחם' בכפר חב"ד
במעמד הרבנים הראשיים לישראל
הנאם המרכזי:
הרב מרדכי אבצן
שליח הרבי להונג-קונג, סין
ר' משה (מונה)
רוזנבלום ותזמורתו
נמואל רוש - האחים
שמחה ויהודה פרידמן
ומקהלת
חסיד חב"ד

י"ט כסלו
בבנייני האומה
בימים ראשון ושני, י"ח וי"ט כסלו
10:00 בבוקר עד 24:00 בלילה - יריד ספרים ענק
מהשעה 18:30 - התוועדות מרכזית
קטלוג
לפרטים ולהודעת הקטלוג:
torachabad.com